

Đắk Nông: Phân bón giả hoành hành

LÊ KHANH

Để chuẩn bị cho mùa vụ sắp tới, ông Mã Văn Thuận (thôn Bon Bu Răng, xã Quảng Trực, Tuy Đức, Đắk Nông) đã đặt mua hơn 5,5 tấn phân bón từ đại lý Đại Lợi (Thôn 2, Đắk Busk So, Tuy Đức, Đắk Nông). Tuy nhiên, khi sử dụng ông Thuận phát hiện ra, phân kali nhãn hiệu Standard Mop của Công ty Cổ phần Vật tư kỹ thuật nông nghiệp Cần Thơ (TSC Cần Thơ) là hàng giả.

Nông dân “lãnh đủ”

Theo lời kể của ông Thuận, nhiều năm nay ông đã sử dụng phân bón của đại lý Đại Lợi, vì đây là đại lý có quy mô lớn nhất tại huyện Tuy Đức. Ngày 12/3 vừa qua, ông có đặt mua ở đại lý này hơn 5,5 tấn phân bón các loại, trong đó có 600kg phân kali nhãn hiệu Standard Mop. Ông Thuận sử dụng số phân này để bón cho cà phê và khoai lang. Tuy nhiên, khi đã sử dụng gần hết ông phát hiện lượng phân trên là hàng giả. “Sau khi bón, vườn khoai lang nhà tôi có dấu hiệu quăn ngọn, lá héo úa. Còn vườn cà phê thì không thấy có tác dụng gì hết. Nghiêm trọng hơn, vợ tôi khi bón phân này thì bị đau đầu, chóng mặt, nôn ói. Tôi rất lo sợ cho sức khỏe của vợ và cả vườn khoai lang, cà phê của mình”, ông Thuận bức xúc.

“Phân này khi hòa vào nước không tan hết, chỉ có phẩm màu bị rửa trôi, còn lại chất bột màu trắng, giống muối ăn. Tôi cố gắng quậy mạnh nhưng chất bột này không tan hết, nếm thử thì có vị mặn chát”, ông Thuận nói thêm.

Khi phát hiện ra phân giả, ông Thuận đã liên hệ với ông Trương Đức Tú, chủ đại lý Đại Lợi. Ông Tú cho biết, đại lý của ông và các đại lý phân bón khác tại huyện Tuy Đức đều lấy từ đại lý cấp 1 của TSC Cần Thơ. “Khi có nhu cầu, chúng tôi thường gọi điện cho đại lý cấp 1 để lấy hàng. Mỗi lần lấy khoảng vài chục tấn chia cho các đại lý trong huyện, do đó chất lượng phân như thế nào chúng tôi cũng không rõ.”

Ông Tú cũng công nhận lượng phân của ông Thuận là giả và chấp nhận bồi thường toàn bộ lượng phân đó.

Theo ông Thuận, ông không phải là trường hợp duy nhất tại khu vực huyện Tuy Đức mua phải loại phân này. Vì “huyện Tuy Đức chỉ có khoảng 4, 5 đại lý phân bón, trong đó, Đại Lợi là đại lý lớn nhất nên rất nhiều người dân đã mua phân bón ở đây”.

Theo tìm hiểu của chúng tôi, hầu hết các đại lý kinh doanh phân bón ở huyện Tuy Đức đều có quy mô nhỏ, không trực tiếp lấy hàng từ công ty mà chủ yếu thông qua các đại lý lớn. Bên cạnh đó, theo lời ông Tú thì các đại lý này thường lấy hàng chung đợt vì “lấy hàng số lượng nhiều sẽ có xe chở tận nơi”.

Lãng nhãng trách nhiệm

Làm việc với chúng tôi, ông Trần Khánh - Chi cục trưởng Chi cục Quản lý thị trường tỉnh Đắk Nông cho biết: “Từ đầu năm 2011 đến nay, Cục Quản lý thị trường tỉnh cũng đã triển khai nhiều đợt thanh tra, kiểm tra các cơ sở kinh doanh phân bón nhằm ngăn chặn tình trạng kinh doanh buôn bán phân bón giả, phân bón kém chất lượng. Đặc biệt là trong tháng 4, tháng 5 là thời gian cao điểm sử dụng phân bón của nông dân”. Tuy nhiên, ông Khánh cũng khẳng định “Từ đầu năm đến nay chúng tôi chưa phát hiện vụ kinh doanh, buôn bán phân bón giả, phân bón kém chất lượng nào”?!

Khi chúng tôi đề cập đến trường

hợp của ông Mã Văn Thuận, ông Khánh cho biết “Chưa nhận được đơn thư phản ánh của người dân nên không nắm được. Nếu nhận được phản ánh, chúng tôi sẽ tiến hành kiểm tra, xử lý”.

Ngày 17/5/2012, chúng tôi đã liên hệ với ông Lý Thanh Tùng - Phó Tổng giám đốc TSC Cần Thơ để làm rõ hơn vấn đề này. Ông Tùng cho biết: “các đối tượng sản xuất phân bón giả khá gian manh. Họ có thể in tem nhãn bao bì giống như thật, thậm chí khi bán hàng cũng có thể xuất hóa đơn đồ, nhưng là hóa đơn giả. Các đối tượng này thường giao hàng tận nơi và có thể giao cả ban đêm nên Công ty không thể kiểm soát được”.

Theo ông Tùng thì phân kali thường có 2 cách làm giả. Một là sử dụng ngói hoặc gạch xay nhuyễn thành bột và trộn thêm một lượng nhỏ phân SA. Loại này khi pha vào nước hoàn toàn không tan. Dạng

Bao bì mang nhãn hiệu Công ty Cổ phần Vật tư kỹ thuật nông nghiệp Cần Thơ (TSC Cần Thơ)

Phân Kali Standard Mop pha vào nước có màu đỏ tươi

Sau khi đổ hết nước, mẫu phân còn lại có màu trắng, vị mặn như muối ăn

thứ hai là sử dụng muối ăn nhuộm màu. Loại này thì tan khá nhanh trong nước. “Nếu là phân thật thì phải mất vài tiếng đồng hồ mới tan hết”, ông Tùng nhấn mạnh.

Ông Tùng nói: “Hiện nay, ở mỗi địa phương đều có lực lượng Quản lý thị trường, sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, Cảnh sát kinh tế thường xuyên kiểm tra, giám sát tình hình kinh doanh, buôn bán phân bón giả. Tuy nhiên, theo tôi được biết thì loại phân giả này chưa từng được các lực lượng trên phát hiện. Điều đó có nghĩa là các đại lý phân đã cất giấu lượng phân bón giả này ở một nơi nào đó mà các lực lượng kiểm tra không thể phát hiện được”.

Trao đổi với PV Tạp chí Công nghiệp, ông Tùng cho biết, “phân kali nhãn hiệu Standard Mop của TSC Cần Thơ là hàng nhập khẩu. Khi hàng về Việt Nam đều trải qua quy trình kiểm tra chặt chẽ nên có thể an tâm về chất lượng. Chúng tôi chỉ phân phối trực tiếp cho các đại lý bán hàng lớn và một số công ty sản xuất phân bón. Còn các đại lý nhỏ thì chúng tôi không thể quản lý được. Bên bộ phận kỹ thuật của Công ty cũng có kiểm tra các đại lý lớn, nhưng cũng chưa phát hiện phân bón giả”.

Cần một giải pháp đồng bộ

Nói như vậy thì, trong khi những nông dân như ông Thuận đang phải lo lắng cho mùa vụ - nguồn sống của họ - và chính sức

khỏe của mình khi mua và sử dụng phân bón giả thì nhà sản xuất lại gần “bình chân như vại”. Công ty chỉ nhập khẩu và phân phối phân cho các đại lý lớn, còn các đại lý nhỏ, các cửa hàng bán lẻ phân thì họ “không kiểm soát được”.

Bên cạnh đó, theo ông Tùng thì “chi phí làm tem chống hàng giả trên mỗi bao bì là khá cao, lại trong thời buổi khủng hoảng kinh tế nên Công ty chưa thể thực hiện được?”. Thiết nghĩ, nhà sản xuất, kinh doanh, phân phối, cho dù bất cứ sản phẩm, mặt hàng gì thì cũng phải có chế độ hậu mãi hoặc bảo hành chu đáo, nhằm phục vụ tốt hơn nhu cầu người tiêu dùng. Đằng này, một doanh nghiệp lớn như TSC Cần Thơ dường như lại “đá” nghĩa vụ chống hàng giả, hàng kém chất lượng sang phía nông dân và các cơ quan chức năng, mặc cho sản phẩm giả mang thương hiệu của mình.

Theo quy định tại Luật bảo vệ quyền lợi người tiêu dùng (có hiệu lực từ ngày 1/7/2011), nêu rất rõ quyền và nghĩa vụ của người tiêu dùng cũng như nghĩa vụ và trách nhiệm của các nhà nhập khẩu, phân phối, sản xuất trong việc cung cấp hàng hóa, dịch vụ đảm bảo theo đúng quy định của pháp luật. Như vậy, người tiêu dùng có quyền được biết thông tin hàng hóa từ các nhà nhập khẩu, phân phối kinh doanh, nhất là hệ thống hóa đơn, chứng từ của các hàng hóa đó để chứng minh đó là hàng thật.

Các doanh nghiệp Việt Nam lâu nay cứ mặc định rằng chúng ta sản xuất mặt hàng gì thì dĩ nhiên chúng ta là những người sở hữu hợp pháp, vì vậy, vấn đề bảo vệ thương hiệu chưa được coi trọng một cách đúng đắn. Những vụ việc như cà phê Trung Nguyên, nước mắm Phú Quốc... và mới đây là cà phê Buôn Mê Thuật đánh mất thương hiệu có lẽ đã trở thành những bài học cảnh tỉnh cho nhiều doanh nghiệp trong công cuộc phòng chống hàng giả, hàng nhái để bảo vệ thương hiệu của chính mình.

Bên cạnh đó, trong cuộc chiến chống hàng giả, hàng nhái, các cơ quan chức năng, các phương tiện thông tin đại chúng cần phải tuyên truyền, hướng dẫn người tiêu dùng đúng cách phân biệt hàng giả, hàng nhái. Đồng thời, công bố số điện thoại, địa chỉ của các cơ quan hữu quan để người tiêu dùng phản ánh khi cần thiết. Ngoài ra, cũng phải tăng cường tuyên truyền cho doanh nghiệp để khi phát hiện hàng giả, hàng nhái, doanh nghiệp phải trở thành người đầu tiên đứng lên bảo vệ quyền lợi của người tiêu dùng, cũng như chính thương hiệu của mình.

Các lực lượng quản lý thị trường, cảnh sát kinh tế với chức năng nhiệm vụ của mình cũng cần tăng cường kiểm tra, giám sát liên tục chứ không phải là trong một thời gian nhất định.

Đừng để người tiêu dùng trở thành nạn nhân duy nhất. ❖